

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 1 вересня 2021 р. № 951

Київ

Про затвердження Державної цільової науково-технічної програми розвитку авіаційної промисловості на 2021—2030 роки

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Державну цільову науково-технічну програму розвитку авіаційної промисловості на 2021—2030 роки (далі — Програма), що додається.

2. Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості:

разом з Міністерством фінансів передбачати під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік кошти, необхідні для виконання завдань і заходів Програми починаючи з 2022 бюджетного року з урахуванням можливостей державного бюджету;

подавати щороку до 1 березня інформацію про стан виконання Програми Кабінетові Міністрів України та Міністерству економіки.

3. Пункт 12 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710 “Про ефективне використання державних коштів” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 83, ст. 2739; 2021 р., № 40, ст. 2378) після слів і цифр “Державної цільової програми утилізації компонентів рідкого ракетного палива (гептилу) на період до 2020 року” доповнити словами і цифрами “, Державної цільової науково-технічної програми розвитку авіаційної промисловості на 2021—2030 роки”.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 1 вересня 2021 р. № 951

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА
науково-технічна програма розвитку авіаційної
промисловості на 2021—2030 роки

Мета Програми

Метою Програми є створення умов для реалізації інноваційних досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, проведення випробувань, реалізація і впровадження яких дасть змогу забезпечити рентабельне серійне виробництво високотехнологічної авіаційної техніки в Україні, розробити зразки нових конкурентоспроможних моделей серійних, модернізованих пасажирських і вантажних літаків, вертольотів, двигунів, малолітних гвинтів, авіаційних тренажерів, іншої техніки, а також сприятиме її експорту на зовнішній ринок.

Передбачені дослідження та розробки спрямовуються насамперед на підвищення конкурентоспроможності вітчизняної авіаційної техніки, гармонізацію радіочастотного ресурсу з урахуванням положень про економічне та галузеве співробітництво Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також на зменшення негативного впливу авіаційного транспорту на навколишнє природне середовище, зокрема зменшення викидів в атмосферу окисів вуглецю, зниження рівня шуму.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Результати аналізу стану вітчизняної авіаційної промисловості свідчать про наявність комплексу проблем, розв'язання яких потребує державних преференцій та стимулів і використання програмно-цільового методу. До таких проблем, зокрема, належать:

відсутність або недостатність ресурсного (фінансового, матеріального, кадрового) забезпечення для виконання поточних і формування перспективних замовлень на поставку авіаційної техніки;

недосконалість законодавства та існуючих фінансових умов для збереження і розвитку внутрішнього ринку та просування продукції авіабудування на зовнішній ринок;

негармонізованість нормативно-технічної бази з питань проектування та виробництва авіаційної техніки з відповідною документацією провідних іноземних виробників;

відсутність ефективних систем довгострокового кредитування зовнішньоекономічних контрактів і лізингу;

мінімальні обсяги виробництва і продажу авіаційної техніки та надання послуг у зв'язку із скороченням ємності та зміною структури ринку авіаційних перевезень на території України та країн Співдружності Незалежних Держав, складністю виходу на зовнішній ринок внаслідок недостатніх державних преференцій щодо експорту вітчизняної авіаційної техніки, незадовільним фінансово-економічним станом підприємств авіаційної промисловості та критичним станом їх основних виробничих фондів і структури кадрового потенціалу;

недосконалість вітчизняної системи реалізації основних етапів життєвого циклу авіаційної техніки: маркетинг, дослідження, розроблення, виробництво, супроводження в експлуатації;

незначний обсяг участі вітчизняних авіаційних підприємств у міжнародних авіаційних проектах, що ускладнює їх доступ до сучасних технологій та принципів організації авіаційного бізнесу, а також на зовнішній ринок авіаційної техніки;

незначна питома вага “нематеріальної” складової в активах підприємств і “нематеріальних” товарів у загальному обсязі експорту внаслідок недостатніх витрат галузі на науково-дослідні, дослідно-конструкторські та дослідно-технологічні роботи;

неефективність існуючих механізмів стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в авіаційній галузі;

відсутність ефективних форм і методів надання державних преференцій авіаційній галузі з урахуванням вимог СОТ, неефективність структури управління галуззю в умовах сучасного конкурентного середовища.

Зазначені проблеми ускладнюються тим, що фактично не виконано завдання за двома етапами Стратегії розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1656 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 1, ст. 19) (далі — Стратегія), а саме:

не створено умови для збереження та стабілізації діяльності підприємств авіаційної промисловості шляхом розроблення модифікацій авіаційної техніки, налагодження її серійного виробництва і збереження кадрового потенціалу за рахунок здійснення в повному обсязі заходів, передбачених у Державній комплексній програмі розвитку авіаційної промисловості до 2010 року (далі — Програма 2010 року), та інших

заходів щодо нормативно-правового забезпечення життєдіяльності зазначених підприємств;

не забезпечено нарощення темпів створення та впровадження в серійне виробництво авіаційної техніки, подальшого удосконалення організаційно-правових форм господарювання, оптимізації виробничих потужностей підприємств авіаційної промисловості, їх реконструкції та технологічного переоснащення, розроблення та освоєння нових типів продукції із залученням ресурсів стратегічних інвесторів — співвласників зазначених підприємств.

Стосовно завдань третього етапу зазначеної Стратегії їх виконання забезпечено частково за власні кошти підприємств — розробників нових типів авіаційної техніки. При цьому не забезпечено впровадження такої техніки та динамічне зростання її виробництва в рамках вітчизняних та міжнародних проектів.

Програму 2010 року було профінансовано з державного бюджету на 40 відсотків запланованого обсягу. При цьому у загальному обсязі витрат на Програму 2010 року частка власних коштів підприємств-виконавців склала 73,1 відсотка, а державного бюджету — 26,9 відсотка (за даними Мінпромполітики).

Таким чином, досягнення мети цієї Програми дасть можливість забезпечити:

створення умов для реалізації Стратегії, утримання України серед світових авіаційних лідерів;

інституційну підтримку розвитку авіаційної промисловості на підставі виділення та ефективного використання ресурсів державного бюджету;

потужну стимуляцію для підприємств авіаційної галузі щодо консолідації джерел фінансування, функціонування та сталого розвитку, включаючи власні можливості та міжнародні джерела фінансування;

створення загальнодержавних підходів щодо професійної орієнтації авіаційних спеціальностей та спеціалізацій, зайнятості населення, зосередження зусиль розвитку професійного та компетентного авіаційного кадрового потенціалу для авіаційної промисловості

Період 2011—2020 років характеризується відсутністю фінансування досліджень і розроблень інноваційних авіаційних технологій, матеріалів, обладнання, процесів і випробувань.

Разом з тим за період 2011—2020 років обсяг реалізації продукції авіаційної промисловості України склав близько 13,1 млрд. доларів США в еквіваленті, а обсяг відрахувань до бюджетів усіх рівнів оцінюється на рівні близько 4,3 млрд. доларів США (за даними галузевої статистичної звітності).

Світова практика свідчить, що 12—15 відсотків обсягу коштів, отриманих від реалізації авіаційної техніки, спрямовується (реінвестується) на розвиток авіаційного виробництва, створення нових авіаційних технологій і матеріалів, розроблення перспективних зразків авіаційної техніки (за даними публікацій у фахових виданнях).

Незважаючи на відсутність протягом 2011—2020 років у державному бюджеті фінансування на проведення досліджень і розроблень інноваційних авіаційних технологій, матеріалів, обладнання, процесів і випробувань, підприємства галузі вклали певні власні кошти на проведення відповідних робіт.

Зокрема, за період 2015—2019 років основні розробники авіаційної техніки (літаків — державне підприємство “Антонов”, вертольотів — акціонерне товариство Мотор Січ”, двигунів до них — державне підприємство “Івченко-Прогрес” і акціонерне товариство “Мотор Січ”) вклали на проведення досліджень і розроблень нових конкурентоспроможних зразків авіаційної техніки близько 10,021 млрд. гривень (близько 400 млн. доларів США в еквіваленті) власних коштів. Дослідні зразки такої техніки мають високий ступінь готовності і можуть бути успішно завершені в рамках цієї Програми як її основні пріоритетні завдання (за даними фінансової звітності підприємств).

Розв’язати проблеми вітчизняної авіаційної промисловості можливо за кількома варіантами.

Варіант “мінімальний” передбачає щорічне фінансування з державного бюджету близько 1 млрд. гривень, що дасть можливість частково фінансувати розроблення авіаційних технологій і матеріалів, виробничих процесів і обладнання, проведення випробувань, результати яких будуть використовуватися для серійного виробництва окремих літальних апаратів, двигунів та іншої техніки, однак не стимулюватиме авіабудівні підприємства вкладати власні кошти в розроблення інноваційних технологій за всім спектром авіаційної техніки, що призводитиме до подальшого занепаду дослідницької і конструкторської школи вітчизняного авіабудування. Серійний випуск літаків залишиться одиничним і здійснюватиметься в основному за рахунок комерційних контрактів.

Варіант “базовий” передбачає щорічне фінансування з державного бюджету близько 2 млрд. гривень. Держава як власник літакобудівних та інших авіаційних підприємств бере на себе управління процесом розроблення актуальних авіаційних технологій і матеріалів, виробничих процесів і обладнання, проведення випробувань, результати яких будуть використовуватися для серійного виробництва вітчизняних літальних апаратів, двигунів та іншої авіаційної техніки, що створить умови для відновлення повномасштабного серійного виробництва цивільних літаків в Україні, з виведенням їх на лінії авіаційних перевезень. При цьому запроваджуються цільові механізми стимулювання авіабудівних

підприємств і організацій у вигляді прямого фінансування, здешевлення кредитів, забезпечення лізингових операцій тощо.

Варіант “базовий” на відміну від “мінімального” дасть змогу реанімувати, розвинути і не втратити науково-дослідні і дослідно-конструкторські проекти, що виконувалися і продовжують виконуватися власними силами і за рахунок коштів авіаційних підприємств, з розроблення авіаційних технологій і матеріалів, виробничих процесів і обладнання, проведення випробувань з урахуванням усього потенціалу галузі.

У результаті застосування варіанта “базовий” будуть створені умови для відновлення повномасштабного серійного виробництва цивільних літаків в Україні, освоєння виробництва вертольотів, зростання обсягів збуту авіаційної техніки і відповідних надходжень до бюджетів та сприяння започаткуванню міжнародних проектів із створення кооперованого виробництва вітчизняної авіаційної техніки за кордоном.

Оптимальним варіантом розв’язання проблем є “базовий”.

За результатами порівняльного аналізу можливих варіантів, проведеного на основі комплексної оцінки базових ціноутворюючих параметрів та фінансово-економічних показників діяльності галузі, оптимальними шляхами розв’язання проблем авіаційної промисловості є:

здійснення комплексу заходів законодавчого, економічного, фінансового, науково-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на подолання кризових явищ та перехід галузі до сталого розвитку, відповідно до плану заходів щодо реалізації Стратегії;

створення та забезпечення функціонування сучасної, розвинутої, конкурентоспроможної системи авіаційної промисловості, яка забезпечуватиме ефективну реалізацію усіх етапів життєвого циклу авіаційної техніки: маркетинг, проектування, виробництво, супроводження в експлуатації, утилізацію.

Напрямами, за якими розв’язуватимуться проблеми і досягатиметься мета Програми, є:

напрямок “літальні апарати” — проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, включаючи електричні, гібридні та водневі, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться у серійному виробництві, сертифікації, міжнародних проектах кооперованого виробництва включно з маркетингом, підготовці виробництва, супроводженні в експлуатації, технічному переоснащенні та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих літальних апаратів, зокрема:

- середніх пасажирських літаків;
- вантажних літаків;

- вітчизняних вертольотів легкого і середнього класу;
- безпілотних повітряних суден (безпілотних літальних апаратів);
- малої авіації;
- авіаційних тренажерів;

напряму “двигуни” — проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, включаючи електричні, гібридні та водневі, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться у серійному виробництві, сертифікації, міжнародних проектах кооперованого виробництва, підготовці виробництва, супроводженні в експлуатації, технічному переоснащенні та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих авіаційних двигунів і малошумних гвинтів;

напряму “системи і агрегати” — проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, включаючи електричні, гібридні та водневі, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться у серійному виробництві, міжнародних проектах кооперованого виробництва, підготовці виробництва, супроводженні в експлуатації, технічному переоснащенні та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих авіаційних систем і агрегатів, що використовуються в літальних апаратах і двигунах;

напряму “стандартизація” — розроблення і запровадження нормативних документів, що регулюватимуть процеси і процедури життєвого циклу виробів авіаційної техніки, зокрема розроблення, випробувань, виробництва, сертифікації, а також нормативних документів підприємств і організацій авіаційної промисловості відповідно до Закону України “Про стандартизацію”;

напряму “соціально-кадровий” — розроблення і впровадження системи мотиваційних дій, моделей і механізмів щодо підвищення кваліфікації та професійного рівня основного та виробничого персоналу, підготовки резерву інженерно-технічних і робітничих кадрів підприємств галузі, удосконалення навчально-лабораторної бази закладів вищої та професійної (професійно-технічної) освіти в інтересах авіабудування.

Програма спрямована на реалізацію стратегічного пріоритетного напрямку інноваційного розвитку науки і техніки — “освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки”, як це визначено у Законі України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”.

У процесі виконання цієї Програми враховуватимуться принципи гендерної рівності і балансу представництва в дослідницьких командах і на управлінських рівнях.

Передбачені Програмою дослідження та розроблення авіаційних технологій і матеріалів, виробничих процесів і обладнання, проведення випробувань спрямовані насамперед на підвищення конкурентоспроможності, енергоефективності та екологічності вітчизняної авіаційної техніки, а також на зменшення негативного впливу авіаційного транспорту на навколишнє природне середовище, а саме:

зменшення викидів в атмосферу окисів вуглецю;

зменшення рівня шуму;

зменшення рівня заподіяння шкоди довкіллю в процесі розроблення, випробувань і виробництва авіаційної техніки і матеріалів на всіх стадіях життєвого циклу.

У процесі дослідження і розроблення враховуватимуться положення Розділу V “Економічне та галузеве співробітництво” Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, зокрема в частині координації політики у сфері електронних комунікаційних послуг з урахуванням оптимального використання радіочастотного спектра для авіаційної техніки.

Завдання і заходи з виконання Програми, спрямовані на розв’язання проблем та досягнення мети Програми, визначені у додатку 2.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання завдань та заходів Програми сприятиме:

подоланню кризових явищ в галузі, відновленню та розвитку серійного виробництва вітчизняної авіаційної техніки;

задоволенню потреб держави у сучасній авіаційній техніці та підвищенню експортного потенціалу України;

розвитку високотехнологічного сектору вітчизняної економіки та підвищенню її конкурентоспроможності в цілому;

налагодженню та розвитку стратегічного партнерства авіабудування України з провідними світовими виробниками авіаційної техніки;

налагодженню партнерства між державою і приватним бізнесом і створенню умов для залучення приватного капіталу для інвестування в розвиток галузі;

відновленню та ефективному розвитку наукового, інженерно-технічного, виробничого та керівного кадрового потенціалу галузі,

збереженню не менш як 50 000 та створенню не менш як 6 000 робочих місць за період 2021—2030 років у авіаційній промисловості і підвищенню їх професійного рівня;

формуванню науково-технічного доробку в перспективних напрямках розвитку авіабудування;

підвищенню інвестиційної привабливості галузі за рахунок збільшення питомої ваги “нематеріальної” складової в активах авіаційних підприємств і “нематеріальних” товарів у загальному обсязі експорту.

За умови систематичного у передбачених обсягах фінансування Програми за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів підприємств і залучених коштів, а також виконання у повному обсязі інших заходів плану заходів щодо реалізації Стратегії, виконання Програми сприятиме:

створенню нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, які використовуватимуться у серійному виробництві літаків, авіаційних двигунів та іншої авіаційної техніки, обсяг реалізації якої в період до 2030 року оцінюється на рівні 300—350 млрд. гривень, що дасть змогу спрямувати до бюджетів усіх рівнів близько 100—120 млрд. гривень і забезпечити зростання середньомісячної заробітної плати зайнятих у галузі осіб у 1,6 раза порівняно з 2020 роком — до 21 тис. гривень;

розробленню нових вантажних літаків, вітчизняних вертольотів, безпілотних повітряних суден (безпілотних літальних апаратів) цивільного призначення та модернізації існуючих типів пасажирських і вантажних літаків та вертольотів, авіаційних тренажерів; розробленню нових авіаційних двигунів для нових транспортних літаків, вітчизняного вертольоту, безпілотних повітряних суден (безпілотних літальних апаратів) цивільного призначення та модернізації існуючих типів літаків та вертольотів;

удосконаленню системи управління авіабудівною галуззю та її підприємств;

підвищенню якості виробництва авіаційної техніки до рівня вимог міжнародних стандартів якості та покращенню системи підтримки льотної придатності повітряних суден вітчизняного виробництва за рахунок впровадження міжнародних систем сертифікації;

розширенню взаємодії держави і приватного бізнесу та створенню умов для залучення приватного капіталу для інвестування в розвиток галузі за період 2021—2030 років;

започаткуванню міжнародних проектів кооперованого розроблення і виробництва літаків “Ан” з іноземними партнерами, зростанню обсягів

експорту авіаційної техніки і послуг до 150—200 млрд. гривень за період 2021—2030 років.

Виконання завдань і заходів Програми сприятиме відновленню прибуткового повномасштабного серійного виробництва цивільних літаків і освоєнню виробництва вертольотів в Україні, створенню умов для збереження певної частки ринку авіаперевезень для вітчизняних виробників, зростанню обсягів збуту продукції авіабудування і відповідних надходжень до бюджетів, а також започаткуванню міжнародних проектів із створення кооперованого виробництва вітчизняної авіаційної техніки за кордоном.

Очікувані результати виконання Програми наведені у додатку 3.

Обсяги та джерела фінансування

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел: інвестиційних та інноваційних фондів, кредитів, власних коштів підприємств.

Ресурсами, які будуть задіяні, є:

кошти фінансування проектів з державного бюджету;

позики (кошти, що підлягають поверненню);

кредитні кошти (довгострокові);

інвестиції споживачів та інших учасників авіаційного ринку;

кошти підприємств, зокрема в рамках пільг і преференцій відповідно до законодавства.

Обсяг видатків на виконання Програми визначається щороку під час складання Бюджетної декларації та проекту державного бюджету на відповідний рік з урахуванням його реальних можливостей.

Експертами авіабудівної галузі прогнозується, що щорічний обсяг реалізації продукції вітчизняного авіабудування в період 2021—2030 років становитиме близько 1 млрд. доларів США в еквіваленті, що в сумі дасть близько 10 млрд. доларів США в еквіваленті, при цьому обсяг відрахувань до бюджетів усіх рівнів за цей період оцінюється на рівні 3,3 млрд. доларів США в еквіваленті, а потенційний обсяг реінвестування в розвиток авіабудування (виходячи із загальноприйнятого світового рівня реінвестування у 12—15 відсотків) становитиме близько 1,3 млрд. доларів США в еквіваленті.

Таким чином, загальний обсяг фінансування Програми становить близько 33,9 млрд. гривень (більш як 1,3 млрд. доларів США в еквіваленті), в тому числі:

за рахунок державного бюджету — 18 млрд. гривень (близько 800 млн. доларів США в еквіваленті) або 53 відсотки;

за власні кошти підприємств та з інших джерел — 15,9 млрд. гривень (близько 600 млн. доларів США в еквіваленті) або 47 відсотків.

Загальний обсяг фінансування Програми-2030 включає:

21,2 млрд. гривень за напрямом “літальні апарати”, в тому числі з державного бюджету — 10,3 млрд. гривень і 10,9 млрд. гривень — власних коштів підприємств, включаючи:

- 17,5 млрд. гривень за піднапрямом “середні пасажирські літаки, вантажні літаки, безпілотні повітряні судна (безпілотні літальні апарати), мала авіація, авіаційні тренажери”, в тому числі 8,1 млрд. гривень — з державного бюджету і 9,4 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

- 3,6 млрд. гривень за піднапрямом “вітчизняні вертольоти легкого і середнього класу”, в тому числі 2,1 млрд. гривень — з державного бюджету і 1,5 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

- 8,1 млрд. гривень за напрямом “двигуни”, в тому числі з державного бюджету — 4,8 млрд. гривень і 3,3 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

3 млрд. гривень за напрямом “системи і агрегати”, в тому числі з державного бюджету — 1,8 млрд. гривень і 1,2 млрд. гривень — власних коштів підприємств, включаючи:

- 1,65 млрд. гривень за піднапрямом “авіаційні системи”, в тому числі 0,98 млрд. гривень — з державного бюджету і 0,67 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

- 1,38 млрд. гривень за піднапрямом “авіаційні агрегати”, в тому числі 0,82 млрд. гривень — з державного бюджету і 0,56 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

1,24 млрд. гривень за напрямом “стандартизація”, в тому числі з державного бюджету — 0,75 млрд. гривень і 0,49 млрд. гривень — власних коштів підприємств;

0,27 млрд. гривень за напрямом “соціально-кадровий” з державного бюджету.

Зведену інформацію щодо витрат Програми наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування напряму/ піднапряму	Усього млрд. гривень	Державний бюджет		Власні кошти	Відсоток державного бюджету/ відсоток власні
		млрд. гривень	відсотків	млрд. гривень	
1. Літальні апарати, в тому числі:	21,2	10,3	57,2	10,9	49 / 51
середні пасажирські літаки, вантажні літаки, безпілотні повітряні судна (безпілотні літальні апарати), мала авіація, авіаційні тренажери	17,5	8,2	45,5	9,4	47 / 53
вітчизняні вертольоти легкого і середнього класу	3,6	2,1	11,6	1,5	58 / 42
2. Двигуни	8,1	4,8	26,7	3,3	59 / 41
3. Системи і агрегати, в тому числі:	3,0	1,8	10	1,2	60 / 40
авіаційні системи	1,65	0,98	5,4	0,66	59 / 41
авіаційні агрегати	1,38	0,82	4,6	0,56	59 / 41
4. Стандартизація	1,24	0,75	4,2	0,49	62 / 38
5. Соціально-кадровий	0,27	0,27	1,5		100 / 0
Разом за Програмою:	33,9	18,00	100	15,9	53 / 47

Розрахунки обсягів та перелік джерел фінансування наведено у додатку 1.

Існуючі механізми надання державних преференцій і стимулів, які планується задіяти, наведено у додатку 2.

ПАСПОРТ

Державної цільової науково-технічної програми розвитку
авіаційної промисловості на 2021—2030 роки

1. Концепція Програми схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2020 р. № 1412.
2. Програма затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 951.
3. Державний замовник — Мінстратегпром (координатор), МОН.
4. Керівник Програми — заступник Міністра з питань стратегічних галузей промисловості з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації.
5. Виконавці завдань і заходів Програми: Мінстратегпром, МОН, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, визначені за результатами конкурсного відбору.
6. Строк виконання: 2021—2030 роки.
7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, млрд. гривень	У тому числі за роками, млрд. гривень									
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Державний бюджет	18		2	2	2	2	2	2	2	2	2
Інші джерела	15,9	2,1	2,3	2,2	1,5	1,6	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3
Усього	33,9	2,1	4,3	4,2	3,5	3,6	3,3	3,2	3,2	3,2	3,3

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
кількість запроваджених технологій матеріалів		8	12	15	15	15	15	12	12	10	10	3) проведення науково-дослідних та експериментальних робіт з впровадження нових матеріалів (металевих, неметалевих, композиційних) і напівфабрикатів, зокрема за програмою імпортозаміщення	Мінстратегпром	державний бюджет	198,1		10,5	12	20,3	21	23,2	26,90	26,4	28,1	29,7	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	181,6	14,5	19	20,6	19,4	20,9	17	16,7	16,2	17,5	19,8	
														Разом	379,7	14,5	29,5	32,6	39,7	41,9	40,2	43,6	42,6	45,6	49,5	
кількість запроваджених технологій матеріалів		2	2	3	3	2	1	1	1	1	1	4) розроблення методологічних основ створення і функціонування Центру сертифікації матеріалів і технологій на базі УкрНДІАТ і Національної академії наук для застосування їх в авіаційній промисловості. Рішення щодо територіального розміщення Центру приймається Мінстратегпромом і Національною академією наук	Мінстратегпром	державний бюджет	31,4		1,4	1,8	3	3,5	4,2	4,1	4,5	4,4	4,5	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	28,1	2,3	2,4	3,1	2,8	3,5	3,1	2,5	2,7	2,7	3	
														Разом	59,5	2,3	3,8	4,9	5,8	7	7,3	6,6	7,2	7,1	7,5	
кількість запроваджених технологій матеріалів		2	3	4	4	3	2	2	2	2	2	5) розроблення нормативної документації з оцінки відповідності матеріалів імпортного та вітчизняного виробництва вимогам авіаційних правил для застосування їх в конструкції літальних апаратів	Мінстратегпром	державний бюджет	4,8		0,7	0,6	0,8	0,6	0,7	0,5	0,3	0,3	0,3	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	6,9	1,6	1,2	1,1	0,8	0,7	0,6	0,4	0,2	0,2	0,1	
														Разом	11,7	1,6	1,9	1,7	1,6	1,3	1,3	0,9	0,5	0,5	0,4	
кількість проведених досліджень				1								6) проведення досліджень та розроблення технології створення перспективного багатоцільового літака з гібридною силовою установкою	Мінстратегпром	державний бюджет	65,9		30	35,9								
кількість проведених розробок				1										власні кошти підприємств та залучені кошти	166,2	49,7	54,5	62								
														Разом	232,1	49,7	84,5	97,9								

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
	кількість проведених розробок	2	2			2					2		12) розроблення і впровадження технологій проектування та виробництва літаків з урахуванням зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище, а саме: зменшення викидів в атмосферу окисів вуглецю; зменшення рівня шуму; зменшення рівня заподіяння шкоди довкіллю в процесі розроблення, випробувань і виробництва літальних апаратів і матеріалів	Мінстратегпром	державний бюджет	66,1		2,1	11,1	15,4	3,1	17,4	5	3,9	3,9	4,2
															власні кошти підприємств та залучені кошти	77,3	13,1	3,8	19,2	14,8	3	12,8	3,1	2,4	2,4	2,7
															Разом	143,4	13,1	5,9	30,3	30,2	6,1	30,2	8,1	6,3	6,3	6,9
	кількість запроваджених технологій виробництва	12	12	18	17	15	15	15	15	15	15		13) розроблення і удосконалення технологій експериментальних досліджень в області міцнісних та аеродинамічних випробувань літальних апаратів	Мінстратегпром	державний бюджет	1 292,2		79	83,3	115,6	113,7	142,1	174,3	188,8	191,3	204,1
															власні кошти підприємств та залучені кошти	1 224	129,8	143,5	144	110,6	113,2	104,1	108,6	115,9	118,4	135,9
															Разом	2 516,2	129,8	222,5	227,3	226,2	226,9	246,2	282,9	304,7	309,7	340
	кількість запроваджених технологій виробництва				1	2						1	14) проведення досліджень та розроблення методологічних основ для удосконалення льотних випробувань літальних апаратів, зокрема створення системи вимірювання мас і центрування транспортних літаків для зниження льотних витрат, а також розроблення водно-баластної системи зміни центрування літака в польоті під час льотних випробуваннях літальних апаратів	Мінстратегпром	державний бюджет	299,1		0,7	38	40,2	46,6	1,2	1,2	1,2	66,7	103,3
															власні кошти підприємств та залучені кошти	265,5	1,2	1,3	65,6	38,5	46,5	0,8	0,8	0,8	41,3	68,7
															Разом	564,6	1,2	2	103,6	78,7	93,1	2	2	2	108	172

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
кількість запроваджених технологій виробництва		8	10	10	9	9	8	7	7	7	7	15) розроблення і запровадження технологій термомеханічної обробки штампованих "Net-Shape" (коли за розмірами і формою подібні до кінцевого виробу) точних заготовок з мінімальними припусками для подальшої обробки за технологією "3D-Deform" (потужна система модулювання технологічних процесів, що призначена для аналізу тримірної (3D) поведінки металу під час різноманітних процесів обробки тиском)	Мінстратегпром	державний бюджет	19,7		2,3	1,7	2,3	2,2	2,7	2,2	2,2	2,4	1,7	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	23,5	4,6	4,2	3	2,2	2,2	2	1,3	1,4	1,4	1,2	
														Разом	43,2	4,6	6,5	4,7	4,5	4,4	4,7	3,5	3,6	3,8	2,9	
кількість запроваджених технологій виробництва		2	4	5	5	4	3	3	3	3	3	16) проведення досліджень і впровадження технологій виробництва деталей каркасного типу і вузлів авіаційної техніки складної геометричної та просторової форми за адитивними технологіями з одержанням підвищеної густини та експлуатаційних характеристик	Мінстратегпром	державний бюджет	41,2		3	2,4	4,4	4,3	5,7	5,6	5,1	5,3	5,4	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	40,9	5,1	5,4	4,3	4,2	4,3	4,2	3,5	3,1	3,2	3,6	
														Разом	82,1	5,1	8,4	6,7	8,6	8,6	9,9	9,1	8,2	8,5	9	
кількість запроваджених технологій виробництва		8	10	15	12	12	12	12	11	11	10	17) проведення досліджень, розроблення і впровадження прогресивних технологій нанесення функціональних покриттів авіаційного призначення	Мінстратегпром	державний бюджет	45,2		2,9	3,4	4,4	5,1	5,9	6,2	6	5,7	5,6	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	44,5	5	5,3	5,8	4,2	5,1	4,3	3,8	3,8	3,5	3,7	
														Разом	89,7	5	8,2	9,2	8,6	10,2	10,2	10	9,8	9,2	9,3	

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
кількість запроваджених технологій виробництва		1	2	3	2	2	2	2	1	1	1	18) проведення досліджень і адаптація технологій виробництва зварних конструкцій авіаційного призначення (стрингерних панелей і оболонки для крила, фюзеляжу, палубних настилів) з використанням прогресивних методів зварювання і нанотехнологій: тертя з перемішуванням, лазерно-дугових та інших	Мінстратегпром	державний бюджет	30,5		2,1	3,2	4,3	4,3	3,9	4,2	2,8	2,9	2,8	
												власні кошти підприємств та залучені кошти	31,8	3,6	3,8	5,4	4,1	4,3	2,8	2,6	1,7	1,7	1,8			
												Разом	62,3	3,6	5,9	8,6	8,4	8,6	6,7	6,8	4,5	4,6	4,6			
кількість запроваджених технологій виробництва			2	1	2	2	3	1	1			19) проведення досліджень, розроблення і впровадження технологій швидкісної механічної обробки металевих деталей високої точності без подальшої слюсарної обробки на основі електронних 3D-моделей деталей, обробляючих центрів з числовим програмним управлінням з п'ятьма (і більше) координатами і контрольними вимірними машин	Мінстратегпром	державний бюджет	441,7		34,6	38,4	65	79,8	108,1	54,6	61,2			
												власні кошти підприємств та залучені кошти	447	25,3	62,7	66,4	62,3	79,5	79,2	34	37,6					
												Разом	888,7	25,3	97,3	104,8	127,3	159,3	187,3	88,6	98,8					
кількість запроваджених технологій виробництва			1	2		1						20) проведення досліджень, розроблення і впровадження технологій автоматичного виконання отворів, встановлення кріпильних деталей та виконання з'єднань в процесі складання планера літального апарата на основі електронних 3D-моделей складаних одиниць і автоматичного клепаального обладнання з числовим програмним управлінням	Мінстратегпром	державний бюджет	255,1		58,5	108	30,7	57,9						
												власні кошти підприємств та залучені кошти	397,5	17,6	106,1	186,8	29,4	57,6								
												Разом	652,6	17,6	164,6	294,8	60,1	115,5								

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
кількість проведених розробок		1	1									6) дослідження і розробки для створення сімейства малорозмірних турбореактивних двоконтурних двигунів для безпілотних повітряних суден	Мінстратегпром	державний бюджет	180	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	100,3	10,3	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
														Разом	280,3	10,3	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
кількість проведених розробок		1	1		1		7) дослідження і розробки для створення сімейства підшипників спеціального призначення для авіаційних двигунів та іншої авіаційної техніки	Мінстратегпром	державний бюджет	72,5	17,5	15	10	5	5	5	5	5	5	5						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	52,9	5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,4	5,4					
									Разом	125,4	5	22,8	20,3	15,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,4	10,4						
кількість проведених розробок		1					8) дослідження і розробки електронного блоку керування двигуном (замість існуючого типу ЭСУ-436)	Мінстратегпром	державний бюджет	31,4	18,2	5,8	7,4													
									власні кошти підприємств та залучені кошти	27,5	8,3	11,2	3,5	4,5												
									Разом	58,9	8,3	29,4	9,3	11,9												
кількість проведених розробок		1					9) дослідження і розробки агрегатів паливної системи та агрегатів керування компресором (замість існуючих блока насосів типу 934ТМ-1, паливного регулятора 4212, автомата управління клапанами типу 4017.5, автомата управління клапанами типу 4868)	Мінстратегпром	державний бюджет	98,7	54,2	27,3	17,2													
									власні кошти підприємств та залучені кошти	85,8	25,2	33,2	16,9	10,5												
									Разом	184,5	25,2	87,4	44,2	27,7												
кількість проведених розробок		2	2				10) дослідження, розроблення і випробування компресора високого тиску	Мінстратегпром	державний бюджет	975	80,3	94,4	109,3	111	118	116,5	113	115	117,5							
									власні кошти підприємств та залучені кошти	650,9	53,4	49,2	57,9	66,9	68	72,3	71,4	69,3	70,5	72						
									Разом	1625,9	53,4	129,5	152,3	176,2	179	190,3	187,9	182,3	185,5	189,5						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками									
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030														
кількість проведених розробок		2	2									11) дослідження, розроблення і випробування камери згоряння	Мінстратегпром	державний бюджет	390		32,1	37,8	43,7	44,4	47,2	46,6	45,2	46	47	
														власні кошти підприємств та залучені кошти	260,4	21,4	19,7	23,1	26,8	27,2	28,9	28,6	27,7	28,2	28,8	
														Разом	650,4	21,4	51,8	60,9	70,5	71,6	76,1	75,2	72,9	74,2	75,8	
кількість проведених розробок		2	2				12) дослідження, розроблення і випробування турбіни високого тиску	Мінстратегпром	державний бюджет	584,9		48,2	56,6	65,5	66,6	70,8	69,9	67,8	69	70,5						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	390,6	32	29,5	34,8	40,2	40,8	43,4	42,8	41,6	42,3	43,2						
									Разом	975,5	32	77,7	91,4	105,7	107,4	114,2	112,7	109,4	111,3	113,7						
кількість проведених розробок				1	2		13) дослідження і розроблення вентилятора із застосуванням композитних матеріалів	Мінстратегпром	державний бюджет	135,6		12,8	16,8	10,8	19,2	13,6	14,8	17,6	16	14						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	92,2	9,1	7,8	10,3	6,6	11,8	8,3	9,1	10,8	9,8	8,6						
									Разом	227,8	9,1	20,6	27,1	17,4	31	21,9	23,9	28,4	25,8	22,6						
кількість проведених розробок				1	2		14) дослідження і розроблення компресора низького тиску	Мінстратегпром	державний бюджет	67,8		6,4	8,4	5,4	9,6	6,8	7,4	8,8	8,0	7,0						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	46,0	4,5	3,9	5,1	3,3	5,9	4,2	4,5	5,4	4,9	4,3						
									Разом	113,8	4,5	10,3	13,5	8,7	15,5	11	11,9	14,2	12,9	11,3						
кількість проведених розробок				1	2		15) дослідження і розроблення турбіни низького тиску	Мінстратегпром	державний бюджет	101,7		9,6	12,6	8,1	14,4	10,2	11,1	13,2	12,0	10,5						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	69,2	6,8	5,9	7,7	5	8,8	6,3	6,8	8,1	7,4	6,4						
									Разом	170,9	6,8	15,5	20,3	13,1	23,2	16,5	17,9	21,3	19,4	16,9						
кількість проведених розробок				1	2		16) дослідження і розроблення реверсивного пристрою з електричними агрегатами керування	Мінстратегпром	державний бюджет	33,9		3,2	4,3	2,7	4,8	3,4	3,7	4,4	4	3,5						
									власні кошти підприємств та залучені кошти	23	2,3	2,1	2,5	1,7	3	2,1	2,3	2,6	2,4	2,2						
									Разом	56,9	2,3	5,3	6,8	4,3	7,8	5,5	6	7	6,4	5,7						

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника											Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний бюджет, власні кошти підприємств та залучені кошти)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, млн. гривень	У тому числі за роками											
		усього	за роками														2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030																
Разом за завданням 5																270	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
у тому числі																	державний бюджет	270	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
																	власні кошти підприємств та залучені кошти											
Усього за Програмою																державний бюджет	18037,5	2033,6	2002,6	2000,5	1997,9	1997,9	1997,9	1997,9	1997,9	1997,9	1997,9	
																власні кошти підприємств та залучені кошти	15915,5	2127,6	2287,8	2217,2	1516,1	1549,4	1314,4	1214,4	1209,5	1214,5	1255,4	
																Разом	33953	2127,6	4321,4	4219,8	3516,6	3547,3	3312,3	3212,3	3207,4	3212,4	3253,3	

Додаток 3
до Програми

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання Державної цільової науково-технічної програми
розвитку авіаційної промисловості на 2021—2030 роки

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника										
			усього	у тому числі за роками									
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться під час серійного виробництва, сертифікації, реалізації міжнародних проектів кооперованого виробництва включно з маркетингом, підготовки виробництва, супроводження в експлуатації, технічного переоснащення та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих літальних апаратів	кількість досліджень	одиниць	82	6	18	10	7	8	9	5	5	6	8
	кількість розробок		62	5	8	11	11	3	6	3	2	6	7
	кількість технологій виробництва		429	31	43	55	50	49	45	42	39	37	38
	кількість технологій управління		13		3	1	2	4	1				2
	кількість технологій матеріалів		180	14	20	25	24	21	19	15	15	13	14
	кількість комп'ютерних програм		60	4	3	5	9	14	13	9	1	1	1
Разом за завданням 1			826	60	95	107	103	99	93	74	62	63	70

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника										
			усього	у тому числі за роками									
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2. Проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться під час серійного виробництва, сертифікації, реалізації міжнародних проектів кооперованого виробництва, підготовки виробництва, супроводження в експлуатації, технічного переоснащення та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих авіаційних двигунів та малошумних гвинтів	кількість досліджень	одиниць	5	1	1	2							1
	кількість розробок		42		6	6	5	8	1	9	1		6
	кількість технологій виробництва		67	5	8	6	6	8	7	9	5	5	8
	кількість комп'ютерних програм		14	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2
Разом за завданням 2			128	7	17	16	12	17	10	19	7	7	16

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника												
			усього	у тому числі за роками											
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
3. Проведення досліджень і розроблення нових конкурентоспроможних авіаційних технологій, матеріалів, виробничих процесів та обладнання, що запроваджуватимуться під час серійного виробництва, реалізації міжнародних проектів кооперованого виробництва, підготовки виробництва, супроводження в експлуатації, технічного переоснащення та модернізації виробничих потужностей нових і модернізації існуючих авіаційних систем і агрегатів, що використовуються в літальних апаратах і двигунах	кількість досліджень	одиниць	1												1
	кількість розробок		34			1	2	6	3	7	7	5	3		
	кількість технологій виробництва		20		3	2	3	3	2	2	1	3	1		
	кількість технологій матеріалів		1		1										
	кількість комп'ютерних програм		10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Разом за завданням 3			66	1	5	4	6	10	6	10	9	9	6		

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника										
			усього	у тому числі за роками									
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
4. Розроблення і запровадження нормативних технічних документів, що регулюватимуть процеси і процедури життєвого циклу виробів авіаційної техніки, зокрема розроблення, випробувань, виробництва, а також сертифікації, корпоративних нормативних документів в інтересах підприємств і організацій авіаційної промисловості відповідно до Закону України “Про стандартизацію”	кількість нормативно-технічних документів	одиниць	360	38	37	38	37	35	35	35	35	35	35
Разом за завданням 4			360	38	37	38	37	35	35	35	35	35	35
5. Розроблення і запровадження системи мотиваційних дій, моделей і механізмів щодо підвищення кваліфікації та професійного рівня основного та	кількість технологій управління	—“—	11		1	1	1	1	1	2	1	1	2
	кількість моделей		12	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника										
			усього	у тому числі за роками									
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
виробничого персоналу, підготовки резерву інженерно-технічних і робітничих кадрів підприємств галузі, удосконалення навчально-лабораторної бази закладів вищої та професійної (професійно-технічної) освіти в інтересах авіабудування	кількість процесів навчання		21	4	4	5	2	1	1	2	1	1	
Разом за завданням 5			44	1	7	6	7	4	4	4	4	4	
Усього за Програмою			1424	107	161	171	165	165	148	142	117	118	131